

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum ad remissionem peccati venialis requiratur gratiæ infusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

8
An ad remissionem
singula
peccata
mortalia
rememoranda
sint.

Notandum est Primò: Id, quod D. Thomas in Corpore ait, ad remissionem peccati mortiferi requiri, vt homo diligentiam præstet ad singula peccata mortifera rememoranda, vt singula detestetur; intelligendum esse, supposito præcepto confessionis. Nam alioqui non est necessaria singulorum commemoratio, cum possit homo generatim vitam præteritam detestari, & proponere emendationem; vt patet in multis qui subito iustificati fuerunt. Valdè tamen illa commemoratio est utilis ad perfectiorem dolorem concipiendum.

Notandum Secundò, in responsione ad 2. Martyriū purgare ab omni peccato mortali & veniali, nisi actualiter inuenerit voluntatem peccato inhaerentem: quod intellige, si tamen antè præcesserit saltem attritio, vt supra dictum est: alioqui non poterit villo modo delere peccatum mortiferum; & credibile, nec veniale: quia sine aliqua penitentia & voluntatis retractatione non est remissio.

ARTICVLVS II.

*Virum ad remissionem peccati
venialis requiratur gratia
infusio?*

Ratio
D. Thomæ
R Espondetur, Non requiri. Fundamentum D. Thomæ est, quia non quouis actu charitatis, quo remittitur peccatum veniale, etiam augetur gratia. Itaque cum ad remissionem peccati venialis solum requiratur aliquis motus gratiæ vel charitatis ipsi repugnans, non requiritur gratiæ infusio.

Dissolutio
Verum hoc fundamentum D. Thomæ est parū firmum. Imò contrarium est multò probabilius, vt ostensum est l. 2. q. 114. art. 8. Ratio est, Quia omnis actus, quo remittitur peccatum veniale, est etiā meritorius augmenti gratiæ, vt D. Thomas, & omnes ferè Doctores admittunt. Et colligitur apertè ex Tridentino sess. 6. c. 10. Quòd si est meritorius augmenti gratiæ: ergo hoc augmentum statim infunditur, dum fit opus; & consequenter, dum fit remissio peccati venialis. Nō enim est vlla ratio huius augmenti differendi. Quodcumque enim aliquid meremur, Deus illud non differt, nisi quia vel pertinet ad præmium alterius vite, sicut est visio Dei & immortalitas; vel quod nondum expedit nobis. Atqui augmentum gratiæ semper est valdè expediens, & pertinet ad statum huius vite. Cur ergo Deus illud differat?

Dices: Deus expectat, vt elicias actum intensiorem, quàm sit habitus, & tunc dabit augmentum.

Sed contrà: Quid si tota vitā non faciam actum intensiorem, sed omnes sint pares ipsi habitui gratiæ; non crescā in virtutibus? Deinde, Non est verisimile, Deum exigere actum habitu intensiorem, vt conferat augmentum gratiæ, cum ne in patria quidem actus sint futuri suis habitibus intensiores. Tertio, Actus boni agunt meritorie ad augmentum habituum: non est ergo opus illā philosophiā, quā statuitur actus non augere habitum, nisi eo sit intensior: hoc enim solum locum habet in actibus virtutum acquisitarum, qui non meritorie, sed physice & effectiue augent suos habitus.

Respondeo & Dico Primò: Remissionem peccati venialis per se primò non postulare gratiæ infusionem, quia non extinguit charitatem, nec diluit amicitiam, sed salua charitate committitur: vnde sine nouā charitatis infusione, quantum est ex se, tolli potest. Nam gratia, quæ antè inerat, posita dispositione peccato veniali repugnante, diuinitus ordinari potest ad eius deletionem.

Dico Secundò, Vt remissio peccati venialis perfecto modo fiat, valdè probabile est requiri gratiæ infusionem.

Probatum Primò, Quia alioqui, quando quis iustificatus est & mundatus à peccato veniali, nō erit mens eius aliter disposita, quàm antè; ac proinde illa remissio fiet solum per extrinsecam condonationem, & nudam non imputationem: qui modus condonationis est imperfectus: nam per eam mens non conformatur intrinsecè diuinæ legi.

Probatum Secundò, Quia peccatum veniale non remittitur, nisi infundatur gratia, vt patet ex iam dictis: ergo illa gratia debebit formaliter peccatum veniale. Patet Consequentia: Quia illa gratia datur ad dispositionem repugnantem peccato veniali, ac proinde ipsa quoque peccato veniali repugnat: nam respondet suæ dispositioni.

Probatum Tertio, Peccatum veniale relinquit in anima labem & maculam quandam: atqui hæc non tollitur formaliter per actum contritionis imperfectæ, sed solum tollitur dispositiue: sicut macula peccati mortalis non tollitur formaliter per actum perfectæ contritionis, sed solum tollitur dispositiue: ergo formaliter tollitur per gratiam respondentem illi dispositioni. Confirmatur, Quia habitualis macula per habituales quoque pulchritudinem tolli debet.

Dices: Is, cui in Baptismo non est remissum peccatum veniale, eò quòd eius affectum adhuc retineret, accipit illius remissionem per attritionem quam habet post Baptismum, & tunc vi Baptismi deletur illa culpa sine nouā gratiæ infusione ad huius deletionem ordinatā: ergo hæc remissio non fit formaliter per gratiæ infusionem.

Respondeo, In hoc casu esse quiddam particulare, eò quòd iam antè gratia sit collata ad huius peccati remissionem: sed quia tunc deerat legitima dispositio, nempe displicentia, quæ necessaria erat, vt illa gratia hunc effectum formalem tribueret, & peccati venialis labem deleteret; idè postea dispositione accedente potest illa prior gratia ad hoc se extendere. Effectus enim formalis secundarius potest interdum separari à forma; vt visibilitas à colore. Idque facile intelligi potest, quando ille effectus per se non est quid reale, sed solum quid morale; vt remissio culpæ.

DVBIUM.

*Virum quoties gratia homini infunditur
toties etiam peccata venialia
remittantur?*

Respondeo & Dico Primò: Illa non remittuntur, quorum quis affectum retinet, dum gratia infunditur. Ratio est, Quia repugnat peccatum remitti, dum actu est.

Dico

Cui gratia infunditur per Sacramenta, ei remittuntur omnia venialia, postea alia quæ de eis displicentia.

Dico Secundò: Cui infunditur prima gratia, vel gratiæ augmentum per aliquod Sacramentum, præsertim Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & extremæ Vnctionis; ei remittuntur omnia venialia, modo tamen aliquâ illorum displicentiam, saltem antea habuerit. Probat: Quia Baptismus, & Pœnitentia peculiariter sunt instituta ad omnium peccatorum, tum venialium tum mortalium remissionem: ergo vim habent ad ea delenda, etiam si non adsit dispositio quæ per se sola sufficeret. Patet consequentia: Quia inde probamus habere hæc Sacramenta vim delendi peccata mortifera, quamvis non adsit nisi attritio, quæ per se sola non sufficeret. Eucharistia quoque vi suâ culpas quotidianas delet, vt docet Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 2. Denique extrema Vnctio ad hoc quoque est instituta.

13 Omnia Sacramenta habere vim delendi peccata venialia, est probabile.

De alijs Sacramentis est magis dubiû. D. Thomas art. 3. putat omnia Sacramenta hanc vim habere: quod satis est probabile. Nam omnia instituta sunt ad hominem absolutè sanctificandum, & valent ad delendum peccatum mortiferum, si adsit necessaria dispositio: cur non etiam ad veniale? Dixi, *Modo saltem aliqua displicentia antecesserit*, v. g. aliqua attritio, etsi sola non sufficiens: nam sine pœnitentiâ non fit remissio.

14 Quæ venialia remittuntur ei, cui datur gratia sine Sacramento.

Dico Tertiò: Cui datur gratia, vel gratiæ augmentum sine Sacramento per propriû actum, ea duntaxat peccata venialia remittuntur, quorû habet vel virtualem vel formalem pœnitentiam, quæ per se sufficiens sit ad eorû remissionem, seu quæ sit perfecta vel imperfecta contritio, iuxta suprâ dicta. Ratio est: Quia neque illud opus bonum, neque gratiæ infusio, quæ fit ratione huius operis, repugnat peccato veniali, nisi opus formaliter vel virtute pœnitentiam illius includat: nam gratia, quæ datur ratione illius operis, commensuratur illi operi, nec magis se extendit quàm ipsum opus dignum sit. Vnde si opus non repugnet perfectè peccato veniali, neque gratia, quæ per ipsum datur, illi repugnabit. Secus est de gratiâ, quæ datur per Sacramentum: nam meritum Christi supplet defectum, quæ est ex parte dispositionis: vnde, etsi dispositio non sit sufficiens, vt sine Sacramento deleat peccatum mortiferum, vel veniale, tamen cum Sacramento sufficit. Nec obstat, quod ait D. Thomas in Corpore, peccata venialia remitti, quandocumque de nouo infunditur gratia adulto, quasi ex vi infusionis gratiæ fiat semper hæc remissio, neque requiratur pœnitentia: Nam ibidem ait id provenire ex eo, quod infusioni gratiæ in adultis coniunctus sit motus liberi arbitrij in peccatum, id est, dolor & pœnitentia de peccato. Quod etsi sapè verum est, non tamen semper, vt Sotus notauit. Nam interdum potest homo iustificari retento affectu peccati venialis.

ARTICVLVS III.

Vtrum peccata venialia remittantur per aspersionem aquæ benedictæ, & similia?

15 Peccati Venialis octo remedia.

R Esponso D. Thomæ est affirmatiua. Notandum est: Multa numerari à Theologis peccati venialis remedia. Primum est, Sufceptio alicuius Sacramenti, præsertim Baptismi,

Eucharistiæ, Pœnitentiæ, extremæ Vnctionis, & fortè etiã aliorum.

Secundum, Vfus aquæ benedictæ; vt colligitur ex Canone *Aquam*, de Consecratione dist. 3. qui canon est Alexandri I. qui fuit quintus à S. Petro: est enim hic vñs antiquissimus ex traditione Apostolicâ descendens, teste Basilio in lib. de Spiritu S. cap. 27.

Tertium, Benedictio Episcopalis. Quod colligunt Doctores ex Canone *Dictum est*, 1. quæst. 1. qui canon acceptus est ex Auctore lib. quæstionû veteris ac noui Testamenti, quem Gratianus putabat esse Augustinum.

Quartum, Oratio in templo consecrato. Colligunt hoc ex lib. 3. Reg. cap. 8. & 9. & 2. Paralipom. 6. & 7.

Quintum, Tonsio pectoris. Colligitur ex Canone *Tres sunt*, de Pœnit. dist. 1. qui sumptus est ex epist. 108. Augustini.

Sextum, Oratio Dominica. Canone citato, *Tres sunt*, &c. & Canone *De quotidianis*, dist. 3. de Pœnitentiâ, qui sumptus est ex Augustini Enchiridio cap. 71.

Septimum, Confessio generalis: de qua non extat quidam Canon, sed est communis sententia: & colligitur ex duobus canonibus citatis.

Octauum, Eleemosyna: Canone *Medicinarum*, de Consecratione, dist. 1. & ex Enchiridio Augustini cap. 27. Sed est:

D V B I V M.

Quæ vi hæc deleant culpas veniales?

M Vlti Doctores existimant hæc, præsertim Sacramentalia, habere vim delendi peccatum, quasi ex opere operato; solumque requiri, vt cum aliquâ reuerentiâ illis vtamur; neque requiri contritionem vel attritionem, sed vt summum intentionem delendi peccata. Ita Dominicus Soto dist. 15. quæst. 2. art. 3. item Gabriel, & Ioannes Maior, & quidam alij.

Verum hæc sententia, etsi non sit improbabilis: vt diximus qu. 71. de Cæremonijs Baptismi num. 9: Verius tamen videtur, hæc non delere peccatum veniale ex opere operato; sed solum per mediû imperationis, excitando in nobis motum contritionis perfectæ vel imperfectæ, quo illud nobis propter Deum displiceat. Ita D. Thomas hic ad 1. & 3. cum ait, Omnia ista causare remissionem peccati venialis, quatenus inclinant animam ad motum pœnitentiæ. Idem expresse docet quæst. 7. de Malo, art. 12. & Petrus Soto de Pœnitentiâ lectione 18. & insinuat Richardus dist. 21. art. 3. quæst. 1.

Prior Pars Probat, Primò: Quia peccatum veniale relinquit maculam quandam in animâ, ac proinde non potest conuenienter tolli per solam extrinsecam condonationem; sed requiritur intrinseca quædam animi immutatio, cui hæc condonatio, sit annexa: atqui Sacramentalia non habent per se vim inducendi immediatè hanc mutationem in anima, sicut Sacramenta per se vim habent: ergo per se non possunt hæc peccata delere.

Probat, Secundò: Sacramentalia vim suam habent ex institutione Ecclesiæ: atqui Ecclesia non habet potestatem tollendi immediatè culpas veniales: ergo nec dandi Sacramentalibus hanc virtutem.

R x i i j

virtutem.

16

Hæc non delere peccatum ex opere operato, verisimilis est.